

บทที่ 6

การขยายอำนาจของสเปนในฟิลิปปินส์

ขณะที่โปรตุเกสกำลังขยายอำนาจของตนในหมู่เกาะเครื่องเทศนั้น สเปนก็ต้องหันไปหาดินแดนอื่นที่ใกล้เคียงกันเพื่อแสวงหาเครื่องเทศและเผยแพร่ศาสนา คือบริเวณหมู่เกาะฟิลิปปินส์ สเปนประสบความสำเร็จในการขยายอำนาจของตนในฟิลิปปินส์ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และศาสนา ซึ่งการที่สเปนประสบความสำเร็จทั้งสามด้านนี้เป็นเพราะว่า สภาพสังคมการปกครองของฟิลิปปินส์ยังไม่เจริญล้ำหลังกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สภาพสังคมของฟิลิปปินส์ก่อนหน้าที่สเปนจะเข้าครอบครอง

สภาพสังคมของฟิลิปปินส์ก่อนหน้าที่สเปนจะเข้าครอบครองนั้น อิทธิพลของจีน อินเดีย แทบจะมาไม่ถึงเกาะฟิลิปปินส์เลยผิดกับทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งได้รับอิทธิพลทั้งทางด้านศาสนาและการปกครองจากอินเดีย

อย่างไรก็ตามฟิลิปปินส์ก็มีหน่วยทางสังคมที่เรียกว่าบารังไก (Barangay) ตั้งชื่อตามลักษณะการตั้งถิ่นฐานเป็นชื่อเรือที่พวกนี้เดินทางจากคาบสมุทรมลายูมาอยู่กับต้นเรือคือ Datu ก็กลายเป็นหัวหน้าปกครองอำนาจเด็ดขาดในการปกครองอยู่ที่ Datu แต่เพียงผู้เดียว มีขุนนางและผู้รับใช้ดาตูอีก

ลักษณะการปกครองแบ่งเป็นหมู่บ้านเริ่มจากครอบครัวที่เรียกว่าเซบู (Cebu) มีความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างแน่นแฟ้นนับถือบิดาผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวเมื่อครอบครัวขยายออกไปก็รวมเป็นบารังไกซึ่งมีดาตูเป็นผู้ดูแล บารังไกแต่ละบารังไกไม่ค่อยมีการติดต่อสื่อสารกัน เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์เป็นหมู่เกาะ มีการรวมตัวกันบ้างเหมือนกัน คือรวมเป็นสมาพันธ์รัฐบารังไก เช่นสมาพันธ์รัฐบารังไก เมดยาฮัส (Medyabus)

แห่งนครปาไน (Panai) คาคูนนั้นจะทำหน้าที่ป้องกันและเป็นตุลาการ ลูกบ้านต้องรับใช้ คาคูยามสงครามและส่งส่วยให้คาคู ตำแหน่งคาคูนี้อาจได้มาด้วยการสืบเชื้อสายหรือเลือก คนที่ร่ำรวยที่สุดหรือรบเก่งที่สุดเป็นคาคู

คาคูแต่ละบารังไกจะเป็นอิสระต่อกันมีอำนาจเท่าเทียมกันและดำเนินการปกครองในรูประบบเครือญาติ

สรุปแล้วรูปแบบการปกครอง และสภาพสังคมของฟิลิปปินส์ก่อนหน้าที่สเปน จะเข้าครอบครองนั้น รูปแบบราชการสมัยใหม่ยังไม่มีการใช้ชีวิตแบบง่าย ๆ ทำให้สะดวกต่อการเข้าครอบครองของสเปน

ปี ค.ศ.1519 Ferdinal Magellans ชาวสเปนได้เดินทางมาสำรวจเส้นทาง มหาสมุทรแปซิฟิกเข้าสู่หมู่เกาะเครื่องเทศและได้มาขึ้นบกที่เกาะลิมาซาวาในฟิลิปปินส์ ทำสัญญาเป็นพันธมิตรกับหัวหน้าเกาะ สัมพันธภาพระหว่างคนพื้นเมืองกับพวกสเปน ที่มาในระยะแรกนี้ได้รับการต้อนรับอย่างดีแต่ในระยะต่อมา แมกเจลแลน เข้าแทรกแซง การเมืองภายในหมู่เกาะทำให้คนพื้นเมืองไม่พอใจ เป็นผลให้แมกเจลแลนถูกฆ่าตายและ ขับไล่พวกสเปนออกจากหมู่เกาะฟิลิปปินส์

สเปนประสบความสำเร็จในการยึดมินลาในปี ค.ศ.1571 โดยรัฐบาลสเปนส่ง นาย Miguel Lopez de Legazpi พร้อมกำลังทหารเข้ามาตั้งป้อมปราการในฟิลิปปินส์ โดยมีนโยบายจะยึดเอาฟิลิปปินส์เป็นอาณานิคมโดยใช้วิธีการ 2 วิธี คือ เผยแพร่ศาสนา และทำสงคราม ทำให้สเปนประสบความสำเร็จ ทั้งทางด้าน การเผยแพร่ศาสนา เพราะ ประชาชนยังไม่มี การนับถือศาสนาใดศาสนาใดแน่นอนและถ้าประชาชนไม่ยอมรับ นับถือศาสนาสเปนก็จะใช้กำลังทหารเข้าบังคับ อีกด้านหนึ่งก็คือการขยายดินแดนการใช้กำลังทหาร และการเผยแพร่ศาสนา ทำให้สเปนได้เข้าครอบครองหมู่เกาะฟิลิปปินส์ ทั้งหมด

การเผยแพร่ศาสนาของสเปนกับความเชื่อดั้งเดิมของฟิลิปปินส์

ความเชื่อดั้งเดิมของประชาชนฟิลิปปินส์ ไม่ได้นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เป็นทางการ (ยกเว้นบางเกาะในอินโดนีเซียยังนับถืออิสลาม คือแถบ Mindanao ชายฝั่ง มินดาเนา นับถือ Islam เรียกว่า พวก Moros¹) แต่นับถือ Bathala ว่าเป็นพระเจ้าสูงสุด

ซึ่งเป็นผู้สร้างโลกอยู่บนสวรรค์ มีการกราบไหว้บูชา Diwatas ซึ่งเป็นเทพต่าง ๆ ร่องจาก Bathala Diwatas นี้จะมีหลายรูปด้วยกันเป็นเจ้าของภูเขา แม่น้ำ เป็นต้น บางรูปก็ดี บางรูปก็ชั่วร้าย เวลาตายฝังเครื่องมือเครื่องใช้พร้อมข้าทาสบริวารลงไปด้วยสำหรับผู้ที่ เป็นหัวหน้า และมีความเชื่อว่าชีวิตหลังการตายกับชีวิตที่อยู่ในโลกนี้เหมือนกัน

เมื่อความเชื่อดั้งเดิมของชาวฟิลิปปินส์เป็นเช่นนี้ทำให้พวกพระซีกจุงประชาชน ให้เข้านับถือคริสต์ศาสนาได้ง่าย ยังพยายามชักจูงให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในพระเยซูคริสต์ พวกมิชชันนารี ได้มาตั้งวัดและโบสถ์ เป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ซึ่งเดิมพวกคนพื้นเมืองไม่มี สามารถโน้มเอียงให้ประชาชนเชื่อฟังและมาเข้าโบสถ์กัน เป็นจำนวนมาก พวกมิชชันนารีสามารถขยายการตั้งโบสถ์ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ได้เป็นจำนวนมาก แต่ไม่ใช่จะสะดวกง่ายดายเสมอไป คนพื้นเมืองที่ยังเชื่อมั่นในความเชื่อดั้งเดิมก็มี เช่น พวก Moros ในมินดาเนา² และได้ทำการต่อต้านพวกมิชชันนารี ถ้าที่ใดรุนแรง สเปนก็จะใช้กำลังทหารเข้าปราบปรามทันทีให้ยอมรับนับถือคริสต์ศาสนา และยึดดินแดน นั้นเสียเลย

คนพื้นเมืองที่รับนับถือคริสต์ศาสนาแล้ว มีการอุทิศที่ดินให้กับวัด ทำให้วัดขยายใหญ่ขึ้น และเป็นศูนย์กลางของประชาชนในหมู่บ้าน ทำให้ศาสนาคริสต์เริ่มมีอิทธิพลมากขึ้น ความสำคัญ ทำให้สเปนประสบผลสำเร็จในการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ยิ่งกว่าชาติอื่น ๆ ที่เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกลายเป็นแข่งขันกันในการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ไปยังดินแดนต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ฟิลิปปินส์ภายใต้การปกครองของสเปน

เมื่อสเปนได้เข้าครอบครองฟิลิปปินส์และทำให้คนพื้นเมืองหันมานับถือศาสนาคริสต์แล้ว สเปนก็ได้นำระบบการศึกษาแบบสเปนมาใช้ในฟิลิปปินส์ ตั้งมหาวิทยาลัยตามแบบยุโรปขึ้นเป็นแห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี ค.ศ.1645³ และได้นำลักษณะการปกครองระบบศักดินาสวามิภักดิ์ และการปกครองอาณานิคมของสเปนที่เคยใช้ในเม็กซิโกมาก่อนเข้ามาใช้คือระบบ Encomienda แบ่งที่ดินออกเป็นเขต ๆ โดยมีหัวหน้าเขตรับผิดชอบ คือ เอ็นคอมเมียนโดโร Encomiendoro เป็นผู้เรียกเก็บภาษีไรนา (Tex Farming) จากแต่ละบารังไก การปกครองของสเปนในลักษณะนี้ไม่ได้ทำลายโครงสร้างการปกครองของฟิลิปปินส์ ชนชั้นคาตอลิกยังมีอำนาจทางการเมืองพอสมควร

การที่สเปนเข้ามาจัดการ การปกครอง ทำให้เกิดเจ้าของที่ดินขนาดใหญ่ขึ้น มีการปลูกพืชผลเพื่อการค้า เช่น น้ำตาล ยาสูบ และต้นป่าน อย่างไรก็ตามสเปนก็ยัง ไม่เปิดฟิลิปปินส์ให้ชาติอื่น ๆ เข้ามาทำการค้า ทำให้มณฑลเกือบจะเหมือนญี่ปุ่นสมัย โดงกว่า จะมีชาวต่างชาติที่เข้ามาติดต่อกับชายฝั่ง เช่น ชาวจีน ที่เข้ามาโดยนำสินค้า พวก ผ้าไหม เครื่องเคลือบและสินค้าอื่น ๆ มาแลกเปลี่ยนกับเหรียญเงินจากเม็กซิโก เรื่องที่เดิน ระหว่างมณฑลกับดินแดนในโลกใหม่ของสเปนมีน้อยมาก คือมีเพียงลำเคียวต่อบี

ประชาชนฟิลิปปินส์กลุ่มที่ได้รับการศึกษาแบบสเปนก็มีโอกาสดีกว่าพวกที่ ไม่ได้รับการศึกษาบ้างคือ ได้เป็นพระ ข้าราชการชั้นต่ำ และครูในโรงเรียน ซึ่งบุคคล ทั้งสองพวก คือพวกที่ได้รับการศึกษาและไม่ได้รับการศึกษา ไม่มีใครประท้วงการ ปกครองของสเปน จนกระทั่งปลายศตวรรษที่ 18 สเปนได้เปิดมณฑลให้พ่อค้าชาวต่างชาติ เข้ามาค้าขายไม่ใช่เฉพาะ แต่ชาวจีน ชาวสเปน และชาวละตินอเมริกา เหมือนเมื่อก่อน เปิดโอกาสให้ อังกฤษ ฝรั่งเศส และ ดัช เข้ามาค้าขายได้ ทำให้หมู่เกาะฟิลิปปินส์ได้ รับอิทธิพลจากภายนอก และรู้ความเป็นไปของชาติตะวันตกต่าง ๆ มากกว่าแต่ก่อน

นอกจากนั้นการที่การค้าเจริญขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้พ่อค้าชาวพื้นเมืองบางคน ร่ำรวยขึ้น และมีโอกาสส่งบุตรธิดาของตนเข้าไปศึกษาในยุโรป⁴ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังปี 1869 เมื่อมีการเปิดคลองสุเอซ ทำให้ระยะเวลาการเดินทางระหว่าง ยุโรป กับ ฟิลิปปินส์ สั้นขึ้น เมื่อนักศึกษาพวกนี้กลับมาก็ได้พบว่าดินแดนที่เขาได้ไปศึกษาเล่าเรียนมานั้น ให้ สิทธิชาวต่างชาติที่มีที่ดินของตนเอง แต่ระบบของสเปนที่ใช้ปกครองฟิลิปปินส์นั้น ชาว พื้นเมืองไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดิน ยกเว้นคาตูลู กับลูกชาย นอกจากนั้นกฎหมายของสเปน ยังเปิดโอกาสให้เกิดการสะสมที่ดินได้ในหมู่ชาวยุโรป และพวกพระ คือกฎหมายที่ว่า ที่ดินทั้งหมด ที่ไม่ได้เป็นของชุมชนใดก็ให้ถือว่าเป็นของหลวงทั้งสิ้น ทำให้พระภิกษุ ฆราวาสที่ดินเป็นจำนวนมาก ส่วนชาวนานั้นต้องเช่านาทำ ประกอบกับนักศึกษาพวกนี้ไป ได้ยินได้ฟัง ระบบเสรีนิยม และความสำนึกในชาตินิยมจากยุโรป ทำให้พวกนี้เริ่มบทบาท ในการเรียกร้องให้รัฐบาลสเปนปรับปรุงระบบการปกครอง ในฟิลิปปินส์และให้สวัสดิการ ของคนดีขึ้น

ข้อเรียกร้องของกลุ่มปัญญาชนฟิลิปปินส์นี้คือ

1. ทำให้ชาวฟิลิปปินส์มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง
2. ยกฐานะของเกาะฟิลิปปินส์ให้เป็นมณฑลหนึ่งของสเปน
3. การที่พวกพระสเปนคุมกิจการของสงฆ์ ไม่เปิดโอกาสให้พระฟิลิปปินส์ได้เลื่อนฐานะหรือตำแหน่งสูงในทางศาสนา และให้รัฐบาลสเปนสอดส่องดูแลการระดมความมั่งคั่งของพระสเปน

พวกกลุ่มปัญญาชนยังไม่ได้คิดขับไล่พวกสเปน หรือทำการต่อต้าน แต่เมื่อนานวันเข้าสเปนไม่รับฟังข้อเรียกร้องของคนพื้นเมือง ทำให้กลุ่มปัญญาชนฟิลิปปินส์และคนทั่วไปเกิดความคิดในการกบฏต่อต้านสเปนขึ้น ผู้นำของคนพื้นเมืองที่สำคัญ คือ โฮเซ่ ริซาล (Jose Rizal) และ บอนนิฟาซิโอ (Bonifacio) ได้จับอาวุธก่อกบฏต่อต้านการปกครองของสเปน และขับไล่สเปนออกไป และก่อการปฏิวัติแยกตัวจากสเปนในปี 1896

ใน ปี ค.ศ.1898 ก็เกิดสงครามระหว่างสเปนกับฟิลิปปินส์ ซึ่งอเมริกาได้เข้าช่วยคิวบาทำสงครามประกาศเอกราช ทำให้พวกปฏิวัติในฟิลิปปินส์ได้ถือโอกาสประกาศเอกราชในเดือนมิถุนายน ปีค.ศ.1898 ด้วยการสนับสนุนจากพวกพระในฟิลิปปินส์ พวกปฏิวัติประกาศจัดตั้งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ขึ้น ประกาศรวมดินแดนของศาสนจักรในฟิลิปปินส์ทั้งหมดและประกาศยกเลิกอำนาจของศาสนจักรสเปน ตั้งพระพื้นเมืองขึ้นมาเป็นหัวหน้าทางศาสนาอย่างไรก็ตามรัฐบาลปฏิวัติของฟิลิปปินส์ก็ดำเนินการไม่สำเร็จ เพราะการแตกสามัคคีกันเอง

เมื่อสหรัฐอเมริกาเข้ามายึดครองฟิลิปปินส์ในวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 1898 สหรัฐ ได้เข้ามาพิจารณาความล้มเหลวของรัฐบาลปฏิวัติฟิลิปปินส์ก็เห็นสมควรว่าฟิลิปปินยังไม่พร้อมที่จะปกครองตนเอง สหรัฐอเมริกาประกาศเข้าปกครองฟิลิปปินส์ต่อจากสเปน ทำให้รัฐบาลปฏิวัติฟิลิปปินส์ภายใต้การนำของ Emilio Aguinaldo ได้ประกาศต่อต้านการเข้ามาของสหรัฐฯ ต่อมารัฐบาลปฏิวัติของฟิลิปปินส์ก็ยอมจำนนต่อสหรัฐฯ เพราะกำลังทหารของสหรัฐฯ มีมากกว่า และสหรัฐก็ยินยอมให้ปัญญาชนฟิลิปปินส์มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง โดยแต่งตั้งชาวฟิลิปปินส์เข้าทำหน้าที่ต่าง ๆ แทนพวกสเปน ล้มเลิกอำนาจของพวกพระตกลงจำกัดการออกเสียงเลือกตั้ง และให้ประกันในทรัพย์สินส่วนบุคคล และจะปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของฟิลิปปินส์

การปกครองของสหรัฐอเมริกา ในฟิลิปปินส์ในคริสต์ศตวรรษที่ 20

ในปี ค.ศ.1907 สหรัฐอเมริกา ได้จัดตั้งสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ของฟิลิปปินส์ ขึ้น สมาชิกสภาสูงนั้น มาจากการแต่งตั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นประชากรสัญชาติอเมริกัน ที่บริหารราชการในฟิลิปปินส์ มีชาวฟิลิปปินส์เป็นจำนวนน้อย ส่วนสภาล่างมีสมาชิก 80 คน เลือกจากดินแดนต่าง ๆ ในฟิลิปปินส์ คุณสมบัติของสมาชิกสภาล่างต้องสามารถ อ่านและเขียนภาษาสเปนหรือภาษาอังกฤษได้ ในปีค.ศ.1913 คนฟิลิปปินส์ในสภาสูง ก็เพิ่มจำนวนมากขึ้น จนเป็นกลุ่มใหญ่ในสภาสูง สหรัฐอเมริกา ค่อย ๆ ผ่อนผันให้ชาวฟิลิปปินส์มากขึ้น อย่างไรก็ตามประธานาธิบดีอเมริกา สภาคองเกรส และผู้สำเร็จราชการ ยังคงรักษาอำนาจการยกเลิกพระราชบัญญัติที่ออกมา ที่ขัดกับลักษณะการปกครองของสหรัฐฯ ปลาย ปี1917 ก็ให้มีการเลือกตั้งในท้องถิ่น ในระดับ อำเภอ และจังหวัด และเพิ่มตำแหน่งต่าง ๆ ให้กับ ชาวฟิลิปปินส์ ในการเข้ารับราชการมากขึ้น คือ เพิ่มจาก 49% ในปี ค.ศ.1903 เป็น 94% ในปี 1923 ส่วนทางด้านการศึกษา สหรัฐอเมริกาก็เพิ่มโรงเรียนทั่วประเทศ โดยพัฒนาระบบโรงเรียนมัธยมใหม่ โดยใช้ภาษาอังกฤษในการสอน⁵

ในปี ค.ศ.1934 รัฐบาลสหรัฐอเมริกา ก็ตกลงให้เอกราชแก่ ฟิลิปปินส์ และในเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 1935 ก็มีการจัดตั้งรัฐบาลภายใต้เครือจักรภพอเมริกันขึ้น อย่างถูกต้อง และมีอำนาจเกือบจะสมบูรณ์ มีการเลือกตั้งประธานาธิบดี และรองประธานาธิบดี นาย Manuel Gazon เป็นประธานาธิบดี และสหรัฐอเมริกาได้ส่งข้าหลวงใหญ่มาดูแลอีกทีหนึ่ง เตรียมการจะให้เอกราชแก่ฟิลิปปินส์อย่างสมบูรณ์อีก 10 ปี ข้างหน้า คือใน ปี ค.ศ.1945 ปัญหาของรัฐบาลเครือจักรภพของฟิลิปปินส์ คือ ปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยที่สเปนปกครองในเรื่องที่ดิน ที่คนกลุ่มน้อยเป็นเจ้าของที่ดินขนาดใหญ่ ชาวนาของฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่ยังยากจน ซึ่งรัฐบาลไม่สามารถจัดการอย่างใดได้ เพราะพวกเจ้าที่ดินไม่ยินยอม เพราะพวกนี้ส่วนใหญ่ เป็นชาวจีน และ ชาวสเปน หรือพวก ลูกผสม ทำให้ฟิลิปปินส์ตั้งตัวเองไม่ได้⁶

การได้เอกราช และปัญหาภายหลังเอกราช

ในปี 1939 เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นได้โจมตีฟิลิปปินส์ในเดือนธันวาคม ค.ศ.1941 ทหารอเมริกันในฟิลิปปินส์พ่ายแพ้แก่ญี่ปุ่น ทำให้ญี่ปุ่นเข้ายึดครองฟิลิปปินส์

ชาวฟิลิปปินส์ ส่วนหนึ่งที่ยากได้เอกราชโดยเร็วก็ให้ความร่วมมือกับญี่ปุ่น รัฐบาลเครือจักรภพของฟิลิปปินส์ หนีไปออสเตรเลีย ต่อมาสหรัฐก็จัดตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นให้ที่กรุงวอชิงตัน ในระหว่างที่ญี่ปุ่นยึดครองฟิลิปปินส์นี้ ก็มีกลุ่มชาวนาที่ไม่พอใจทำการต่อต้านญี่ปุ่น เป็นกองโจรฮุกบาลาฮับ (Hukbalahap) (People's Army Against Japanese) ในกองโจรฮุกบาลาฮับนี้มีพวกสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์รวมอยู่ด้วย และสามารถตั้งกองบัญชาการในกลางเกาะลูซอนได้⁷

ในปี ค.ศ.1944 นายพลแมคอาเธอร์ มีชัยชนะเหนือญี่ปุ่น ยกพลขึ้นบกที่เลเตและให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ.1946 ในวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ.1946 ฟิลิปปินส์ก็เป็นเอกราช โดยมีมานูเอล โรซาส (Manuel Roxas) ได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดีคนแรกของฟิลิปปินส์ โดยสหรัฐฯ จะค่อย ๆ ถอนกำลังทหารและฐานทัพเรือออกจากฟิลิปปินส์

ปัญหาภายหลังได้เอกราช คือ รัฐบาลฟิลิปปินส์ ประสบกับการต่อต้านของกองโจรฮุกบาลาฮับ ซึ่งมีพวกคอมมิวนิสต์สนับสนุน เข้าไปยุยงชาวนาให้ต่อต้านรัฐบาล ในเรื่องปัญหาที่ดินและกล่าวประณามรัฐบาลว่าไร้ความสามารถปรับปรุง รัฐบาลทำท่าว่าจะแก้ไขปัญหาไม่ได้ จนกระทั่งเกิดสงครามเกาหลีขึ้น ในปี 1950 สหรัฐอเมริกาส่งกองทหารเข้ามาในภูมิภาคแถบนี้ และให้ความช่วยเหลือแก่ฟิลิปปินส์ ทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้เปรียบพวกฮุกบาลาฮับ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการแต่งตั้ง นาย Ramon Magsaysay เป็นรัฐมนตรีกลาโหมคนใหม่ นาย Magsaysay เห็นว่าการใช้กำลังทหารยับยั้งพวกฮุกบาลาฮับและความเคลื่อนไหวของพวกชาวนาอย่างเดียวยังไม่ได้ผล ต้องแก้ปัญหาดินของชาวนาด้วย เขาก็เริ่มจัดตั้งโครงการปฏิรูปที่ดิน มีการจัดสรรที่ดินให้กับชาวนาร่วมกับประณามพวกฮุกบาลาฮับไปด้วย เมื่อแมกไซไซสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาวนาได้ ชาวนาก็เลิกให้ความร่วมมือกับพวกฮุกบาลาฮับ กำลังทหารของรัฐบาลก็สามารถปราบพวกฮุกบาลาฮับไปได้หมดสิ้นในปี 1953 และนายพลแมกไซไซก็ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี

ประเทศฟิลิปปินส์ภายใต้การนำของประธานาธิบดีแมกไซไซ ได้นำความก้าวหน้ามาสู่ประเทศมากโดยพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจ ด้วยการจัดหาเงินทุนช่วยเหลืออุตสาหกรรมเล็ก ๆ และพยายามขจัดการมีอิทธิพลของพวกคนจีนและพวก

เจ้าของที่ดิน ช่วยเหลือชาวนาในการจัดหาตลาด สำหรับพืชผล พัฒนาทางด้านสังคม สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล ส่วนทางด้านการเมือง ก็ได้ร่วมจัดตั้งองค์การ S.E.A.T.O ขึ้น (South East Asia Treaty Organization) ลงนามที่กรุงมนิลาในปี 1954 ซึ่งมีประเทศฟิลิปปินส์ ไทย ปากีสถาน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ (มลายู สิงคโปร์) สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศสโครงการร่วมมือกันที่สำคัญ คือร่วมกันป้องกันดินแดนในภูมิภาคแถบนี้ สำหรับองค์การที่ช่วยเหลือกันในประเทศกลุ่มอาเซียนคือความร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ ได้ลงนามกันในปี 1961 มีประเทศไทย มลายู และ ฟิลิปปินส์

ประธานาธิบดี แมกไซไซ เสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุเครื่องบินตกใน ปี ค.ศ. 1957 เขาได้ทำให้ฟิลิปปินส์เป็นผู้นำทางการเมืองใน S.E.A. และได้ช่วยเหลือชาวนาฟิลิปปินส์เป็นอย่างมาก โครงการของเขาได้ดำเนินการต่อไป แต่ประธานาธิบดีคนต่อมาไม่เข้มแข็งเท่ากับแมกไซไซ ปลอมให้มีการคอร์รัปชัน กดคนจน ชาวนา ทำให้พวกเขาถูกละเลย ก่อตัวขึ้นใหม่ขึ้นอีกครั้งหนึ่งในปี 1965 ในปีค.ศ.1970 รัฐบาลฟิลิปปินส์ภายใต้การนำของประธานาธิบดี Ferdinand Marcos ก็ปราบได้ ปัญหาใหม่ที่รัฐบาลฟิลิปปินส์เผชิญก็คือความขัดแย้งระหว่างพวกมุสลิมกับคริสเตียนที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ ในมินดาเนา ได้ลุกลามออกไป และรัฐบาลก็ยังไม่สามารถจัดการอะไรได้จนปัจจุบัน และมีที่ท่าว่าพวกมุสลิมจะเรียกร้องขอแยกดินแดน

ในปี 1973 ตำแหน่งประธานาธิบดีของนายมาร์คอสจะสิ้นสุดลง แต่เหตุการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ ทำให้มาร์คอสประกาศกฎอัยการศึก (Martial Law) ในปี 1972 ซึ่งได้รับการรับรองจากศาลสูง และขยายเวลาการใช้กฎอัยการศึกไปอย่างไม่มีกำหนด^๑ มาร์คอสได้ขจัดคู่แข่ง และหนังสือพิมพ์ฝ่ายค้าน ซึ่งเท่ากับนำเอาระบบเผด็จการมาใช้ปกครองประเทศ

สรุป จะเห็นได้ว่าฟิลิปปินส์นั้นได้รับรูปแบบโครงสร้างทางการเมืองที่คล้ายคลึงกับสหรัฐอเมริกา แต่กลับมีพฤติกรรมทางการเมือง⁹ ที่แตกต่างไปจากสหรัฐอเมริกาอย่างมากนั้นเป็นเพราะว่าฟิลิปปินส์ตกอยู่ภายใต้การปกครองของสเปนมาเป็นเวลาหลายร้อยปี การดำเนินชีวิต และพฤติกรรมในสังคมจึงเป็นแบบชาวยุโรปมากกว่าเอเชีย คือ ยังมีระบบเจ้าขุนมูลนาย ระบบราชาที่ดิน ระบบการแบ่งชั้นทางสังคม ระบบอุปถัมภ์ หรือเล่นพรรคเล่นพวก เหล่านี้ทำให้ฟิลิปปินส์มีลักษณะการเมืองเฉพาะตัวคือนิยมชมชอบในตัวบุคคล¹⁰ การแบ่งชั้นวรรณะ ระหว่างชนชั้นสูง และสามัญชนหลัก การประชารัฐของไทยของฟิลิปปินส์ จึงมิได้จำลองรูปแบบอเมริกัน หรือสเปน โดยเฉพาะ แต่เป็นไปในรูปลักษณะผสมของทั้งสองแบบ รวมทั้งลักษณะของสังคมดั้งเดิมด้วย